

Załącznik do uchwały Nr XIII/97/2024
Rady Miasta Nowy Targ
z dnia 16 grudnia 2024 r.

MIEJSKI PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025-2027

Nowy Targ, 2024

Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	3
2. POSTANOWIENIA OGÓLNE.....	5
3. CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO – DEMOGRAFICZNA GMINY MIASTO NOWY TARG.....	6
4. DIAGNOZA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ.....	8
5. ORGANIZACJA SYSTEMU WSPARCIA.....	12
6. ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY MIASTA NOWY TARG.....	17
7. ANALIZA SWOT.....	19
8. CELE, ZADANIA I POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROGRAMU.....	20
8.1 Cele szczegółowe.....	20
8.2 Potrzeby związane z realizacją Programu.....	20
8.3 Realizacja celów i podejmowane działania.....	21
9. REALIZACJA PROGRAMU.....	24
9.1 Finansowanie.....	24
9.2 Monitoring i ewaluacja.....	24
9.3 Harmonogram działań na lata 2025 – 2027.....	25

1. WPROWADZENIE

Preambuła Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi: „Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta poprzez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami uchwala się niniejszą ustawę”¹.

Wspieranie rodziny oraz system pieczy zastępczej to jedno z kluczowych działań samorządów, mające na celu zapewnienie dzieciom i młodzieży prawidłowego rozwoju w bezpiecznym i stabilnym środowisku. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, w którym może odbywać się naturalny proces kształtowania osobowości jej członków, a szczególnie dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie zrealizować podstawowych zadań, relacje rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dezorganizacja rodziny przyczynia się do niedostosowania społecznego dziecka. Czynnikiem, które mogą wpływać na obniżenie wydolności wychowawczej rodziców mogą być m.in. wstępujące uzależnienia i współuzależnienia w rodzinie, konflikt z prawem, długotrwałe bezrobocie, przewlekłe choroby, niepełnosprawność, agresja i przemoc domowa, trudne warunki mieszkaniowe, brak pozytywnych wzorców i nabytych umiejętności, brak wsparcia ze strony bliskich, nieodpowiedzialność oraz niedojrzałość emocjonalna do pełnienia roli rodzica spowodowana wczesnym rodzicielstwem, niska zaradność życiowa rodziców i opiekunów.

Obowiązkiem gminy jest zabezpieczenie potrzeb rodzin i ich dzieci mieszkających na jej terenie. Dysfunkcje w środowisku rodzinnym stanowią duże zagrożenie zwłaszcza dla dzieci i młodzieży, która narażona jest na dziedziczenie patologicznych norm i wzorców zachowań oraz szczególnie podatna na negatywne oddziaływanie otoczenia zewnętrznego. Zaznaczyć należy, że państwo i jego instytucje mają rodzinę wspierać, a nie wyręczać w wypełnianiu przez nią jej podstawowych funkcji. Rodziny na co dzień borykające się z problemami, których nie są w stanie samodzielnie rozwiązać i wymagają wsparcia instytucjonalnego, najczęściej znajdują się również w obszarze działania pomocy społecznej.

Podstawą opracowania Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Założeniem niniejszego Programu jest zapobieganie oraz rozwiązywanie problemów, z jakimi zmagają się nowotarskie rodziny, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych z różnych powodów, a jednocześnie stworzenie spójnego systemu wsparcia dla tych rodzin.

¹ Preambuła ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm).

Skuteczna pomoc rodzinom przeżywającym trudności w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych względem dzieci oraz ich ochrona, może być osiągnięta poprzez efektywną współpracę wszystkich osób zaangażowanych, instytucji i organizacji pracujących na rzecz rodzin z dziećmi.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu od 2012 r. realizuje zadania należące do właściwości gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej kolejno na podstawie:

- 1) Uchwały Nr XXIX/242/2013 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 25 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015;
- 2) Uchwały Nr XVII/156/2015 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018;
- 3) Uchwały Nr IV/36/2019 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 4 lutego 2019 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021;
- 4) Uchwały Nr XXXV/375/2021 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 29 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy zadania, do których należą²:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez Ministra właściwego ds. rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych burmistrz, zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;

² Art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego³.

Rodziny potrzebujące wsparcia z powodu występujących dysfunkcji, wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, którzy pełnią rolę koordynatorów pomocy i współpracy z odpowiednimi służbami (policja, służba zdrowia, placówki oświatowe, specjaliści).

Od 2017 r., wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” poszerzył się zakres działań asystenta rodziny. Powierzono mu funkcję koordynatora kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także wsparcia rodzin dzieci, u których zostało zdiagnozowane „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”⁴.

Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027, wzorem lat ubiegłych, został opracowany na bazie sprawozdawczości, zebranych danych merytorycznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu, Urzędu Miasta Nowy Targ oraz danych statystycznych podmiotów i instytucji współpracujących z Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Niniejszy Program nawiązuje do założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Nowy Targ na lata 2021 – 2030 przyjętej Uchwałą Nr XXV/270/2020 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 7 grudnia 2020 r. a koordynatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu. Adresatami Programu będą nowotarskie rodziny, przeżywające trudności w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych, które nie są w stanie samodzielnie pokonać kryzysu w jakim się znalazły i wymagają wsparcia instytucjonalnego, mogą być to również rodziny i kobiety w ciąży spełniające kryteria zawarte w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, rodziny, których dzieci umieszczono w pieczy zastępczej, rodziny zagrożone lub dotknięte ubóstwem, przemocą domową oraz uzależnieniami a także dzieci i młodzież, którym rodzice nie zapewniają właściwej opieki oraz warunków prawidłowego rozwoju.

2. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 określa działania skierowane do rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także działania profilaktyczne i upowszechniające działania prorodzinne i nawiązuje do wcześniej realizowanych programów w obszarze wsparcia rodzin.

³ Art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

⁴ Art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923).

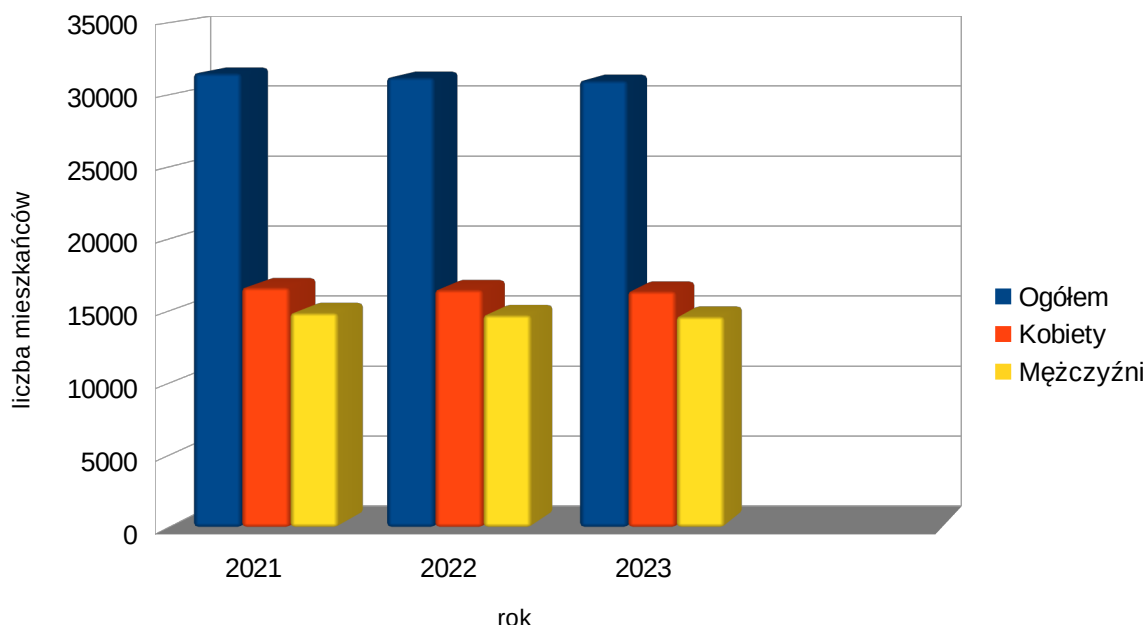
2. Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 realizowany będzie w oparciu o następujące akty prawne:
 - 1) ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
 - 2) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
 - 3) ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
 - 4) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
 - 5) ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
 - 6) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
 - 7) uchwałę Nr XXV/270/2020 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 7 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Nowy Targ na lata 2021 – 2030.

3. CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO – DEMOGRAFICZNA GMINY MIASTO NOWY TARG

Gmina Miasto Nowy Targ to gmina miejska, leżąca w powiecie nowotarskim, granicząca z gminami: Szaflary, Nowy Targ, Czarny Dunajec. Siedzibą gminy jest Miasto Nowy Targ. Powierzchnia Gminy Miasto Nowy Targ wynosi 51,07 km², liczba ludności Gminy Miasto Nowy Targ wyniosła 31 005 osób, z czego 52,83 % stanowiły kobiety, a 47,17 % mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 16,31 % ludności powiatu i 0,90 % ludności województwa. Głównym obszarem zainteresowania jest sytuacja rodzin, a szczególnie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze z terenu Gminy Miasta Nowy Targ. W Tabeli 1 przedstawiony został stan ludności w Gminie Miasto Nowy Targ z podziałem na płeć. Możemy zauważyć, że liczba ludności na terenie gminy stopniowo maleje.

Tabela 1. Liczba mieszkańców z podziałem na płeć w latach 2021 – 2023

Struktura ludności wg płci w okresie 2021 – 2023			
ROK	2021	2022	2023
Liczba mieszkańców ogółem	31 508	31 219	31 005
Kobiety	16 629	16 489	16 380
Mężczyźni	14 879	14 730	14 625

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Urzędu Miasta Nowy Targ.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. stopa bezrobocia dla powiatu nowotarskiego wynosiła 4,9%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Miasto Nowy Targ wynosiła 625 osób, w tym 50,08% stanowiły kobiety, natomiast 49,92% mężczyźni. Udział osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 0,77%. Kondycja finansowa rodzin w dużej mierze zależy od aktywności zawodowej jej członków. W Gminie Miasto Nowy Targ w ostatnich latach obserwowano spadek liczby osób bezrobotnych. W roku 2020 nastąpił wyraźny wzrost bezrobocia na terenie miasta, do którego przyczynił się stan epidemii COVID-19, z którą zmagala się Polska i cały świat. W wyniku pandemii wiele osób straciło pracę. Niepewność na rynku pracy i większa trudność w znalezieniu zatrudnienia w dobie epidemii koronawirusa, negatywnie wpłynęła na kondycję finansową osób i rodzin, również w naszym mieście. Z upływem czasu oraz spadkiem zachorowań na COVID-19 a jednocześnie stopniowym znoszeniem ograniczeń, które zostały wprowadzone w wyniku pandemii, sytuacja na rynku pracy ulegała systematycznej poprawie. Tabela 2 przedstawia stan osób bezrobotnych w Gminie Miasto Nowy Targ w poszczególnych latach.

Tabela 2. Liczba osób bezrobotnych mieszkańców gminy w latach 2021 – 2023

ROK	OGÓŁEM	KOBIETY	Z tego:				
			będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	do 30 roku życia	do 25 roku życia	powyżej 50 roku życia	długotrwale bezrobotni
2021	803	375	658	209	110	201	419
2022	633	306	512	156	86	184	291
2023	625	313	476	162	80	162	241

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Targu.

4. DIAGNOZA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Rodzina stanowi pierwsze naturalne środowisko życia dziecka. Od chwili urodzenia poprzez kolejno po sobie następujące okresy rozwojowe zaspokaja ona potrzeby psychiczne, społeczne, biologiczne oraz materialne młodego człowieka. Rodzice wobec dziecka pełnią wielorakie funkcje, tym samym ponoszą odpowiedzialność zarówno za jego losy rozwojowe, jak i edukacyjne. Istotnym zadaniem rodzica jest zapewnienie dziecku opieki, wychowania, poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji, a także zbudowania mocnych i zdrowych więzi rodzinnych. Nie każda rodzina posiada umiejętności pozwalające sprostać wszystkim zadaniom. Trudności rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych najczęściej wynikają z uwarunkowań wewnątrzrodzinnych, a także pozarodzinnych, co w konsekwencji prowadzi do sytuacji kryzysowych, których nie są w stanie rozwiązać we własnym zakresie. Rodziny często doświadczają problemów natury społecznej, które dodatkowo negatywnie wpływają na ich funkcjonowanie, takich jak przemoc domowa, uzależnienia, konflikty rodzinne, nieprawidłowe wzorce wychowawcze, trudna sytuacja finansowa, mieszkaniowa rodziny, brak wsparcia ze strony najbliższych itp. Analiza danych statystycznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu pozwoli na określenie celów Programu Wspierania Rodziny.

„Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości”⁵. Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Miasto Nowy Targ jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu, który umożliwia przezwyciężanie rodzinom trudnych sytuacji życiowych. Głównym celem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwianie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka⁶. Z danych statystycznych Ośrodka, wywiadów środowiskowych, a także obserwacji i wieloletniego doświadczenia pracowników socjalnych wynika, że osoby oraz rodziny objęte wsparciem pomocy społecznej, to głównie rodziny, którym towarzyszy kumulacja problemów. Występujące trudności nakładają się na siebie, rodziny te nie radzą sobie z zaspokajaniem potrzeb ekonomicznych, mają trudności w wypełnianiu podstawowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych, co znacząco utrudnia im wyjście z ciężkiej sytuacji w jakiej się znalazły. Rodziny objęte wsparciem pomocy społecznej wymagają indywidualnego podejścia i dostosowania form pomocy do ich potrzeb, uwzględniając różne aspekty ich życia. Analizując dane sprawozdawcze na przestrzeni lat 2021 – 2023 można zauważyć, że w dalszym ciągu dominującymi problemami osób i rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej jest ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy Ośrodka z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w ostatnich latach utrzymuje się na podobnym poziomie (Tabela 3).

⁵ Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.).

⁶ Art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Tabela 3. Powody udzielenia pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2021 – 2023

Powody przyznania pomocy	2021		2022		2023	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	215	485	220	480	221	439
bezrobocie	172	450	148	381	130	319
długotrwała lub ciężka choroba	218	359	231	376	239	352
niepełnosprawność	198	344	203	363	211	318
bezzadność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	66	229	59	200	66	223
potrzeba ochrony macierzyństwa	62	326	52	280	49	274
alkoholizm	39	52	36	43	45	60
bezdomność	22	22	26	26	22	22
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	6	10	19	9	28
zdarzenia losowe	4	7	0	0	2	5
przemoc w rodzinie	9	23	4	10	2	8

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu.

W ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej, ukierunkowanej na poprawę sytuacji rodzin, mieszkańcy miasta korzystają z oferty pomocy i wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu. Praca socjalna prowadzona jest przez wykwalifikowanych pracowników socjalnych i asystentów rodziny zatrudnionych w Ośrodku, którzy podejmują wszelkie możliwe starania, by trafnie zdefiniować problemy świadczeniobiorców i wspomóc ich w procesie odzyskiwania zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz pełnienia ról społecznych, zawodowych, rodzinnych. Nadrzędnym celem pracy socjalnej jest pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, poprawa jakości ich życia i integracja społeczna. Skupia się na wspieraniu ludzi w radzeniu sobie z takimi problemami jak ubóstwo, bezdomność, uzależnienia, problemy zdrowotne czy bezrobocie. Praca socjalna w świetle ustawy o pomocy społecznej jest zdefiniowana jako „działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi”⁷.

Polega w szczególności na:

- motywowaniu do poszukiwania zatrudnienia,
- udzielaniu pomocy w załatwianiu spraw urzędowych,
- współpracy z kuratorem sprawującym nadzór w rodzinie,
- motywowaniu do kontynuowania leczenia,
- edukacji w zakresie problemu uzależnienia oraz motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego,

⁷ Art. 6 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

- motywowaniu do utrzymywania abstynencji,
- współpracy z pedagogami szkolnymi,
- podejmowaniu działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
- udzielaniu pomocy w zakresie procedury ubiegania się o uzyskanie o niepełnosprawności,
- współpracy z pracownikami socjalnymi z innych instytucji oraz współpracy z instytucjami na rzecz udzielenia pomocy i wsparcia rodzinie (PCPR, OPS, MOPS, GOPS, służba zdrowia, Urząd Miasta, Policja, Sąd Rejonowy, organizacje pozarządowe, inne),
- udzieleniu pomocy w uzyskaniu świadczeń rodzinnych, opiekuńczych, wychowawczych i innych.

Doświadczenia pracowników socjalnych i asystentów rodziny w wieloletniej pracy z klientami pomocy społecznej pokazują, jak trudny jest proces eliminowania lub chociażby zmniejszania rozmiarów występujących nieprawidłowości i dysfunkcji w rodzinach. Kluczowym elementem ich pracy jest budowanie relacji z osobami potrzebującymi, trafne diagnozowanie występujących problemów i opracowywanie skutecznych planów pomocy, które uwzględniają indywidualne potrzeby osób i rodzin. W celu osiągnięcia jak najlepszych efektów, niezbędne jest zaangażowanie i chęć współpracy ze strony członków tych rodzin oraz ich motywacja w dążeniu do wprowadzania pozytywnych zmian. Bez aktywnego udziału rodzin w procesie poprawy swojej sytuacji życiowej, nawet najlepiej wykwalifikowana kadra pracowników nie będzie w stanie pomóc. Dlatego tak istotnym jest, aby członkowie rodzin czynnie uczestniczyli w procesie zmiany i wychodzenia z nieporadności, a naszym zadaniem jest ich w tym wesprzeć i wspomóc, ale nie wyręczyć. Należy podejmować takie działania, które zminimalizują ryzyko umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

W latach 2021 – 2023 Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu w dalszym ciągu obserwował nieznaczny spadek ogólnej liczby osób objętych wsparciem w ramach pomocy społecznej, co przedstawia Tabela 4.

Tabela 4. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2021 – 2023

ROK	Liczba osób objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu
2021	712	973
2022	657	887
2023	651	873

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu.

Jednym z elementów mającym znaczący wpływ na zmniejszanie się liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, jest realizowany od 1 kwietnia 2016 r. rządowy program „Rodzina 500 Plus” (obecnie 800+) - wcześniej realizowany przez Ośrodki Pomocy Społecznej, obecnie od 2022 roku zadania w ramach Programu świadczy Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Program ten w znacznym stopniu poprawił sytuację finansową wielu rodzin z dziećmi. Pomimo faktu, iż świadczenie wychowawcze nie jest wliczane do kryterium dochodowego uprawniającego

do skorzystania ze świadczeń pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych czy dodatków mieszkaniowych, część rodzin zrezygnowało z możliwości ubiegania się o pomoc.

Kolejnym elementem polityki państwa w zakresie wsparcia rodziny, jest system świadczeń rodzinnych, który obejmuje pomoc finansową w postaci zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami i jednorazową zapomogą z tytułu urodzenia się dziecka oraz świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne). Celem zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami jest częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka⁸. Zasiłek rodzinny jest wsparciem finansowym rodzin w wychowywaniu dzieci oraz zaspakajaniu ich podstawowych potrzeb. Świadczenia rodzinne mają na celu poprawę sytuacji materialnej rodzin o niskich dochodach i wsparcie ich w pokryciu kosztów związanych z opieką nad dziećmi i ich edukacją. Z kolei świadczenia opiekuńcze obejmują zakresem swojej pomocy dzieci i osoby niepełnosprawne, a ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z koniecznością zapewnienia tym osobom opieki i pomocy innych osób z uwagi na ich niezdolność do samodzielnej egzystencji. Część świadczeń rodzinnych, jaką są zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka ma na celu łagodzenie sytuacji finansowej rodziny, która uległa pogorszeniu ze względu na wydatki związane z urodzeniem dziecka oraz wyróżnienie i promocję rodzin posiadających dzieci.

Tabela 5. Realizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych – świadczenia wypłacone w latach 2021 – 2023

Rodzaj świadczenia		Liczba wypłaconych świadczeń		
		2021	2022	2023
Zasiłki rodzinne		21529	18359	15707
D O D A T K I	z tytułu urodzenia dziecka	148	80	78
	z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	982	945	745
	z tytułu samotnego wychowywania dziecka	1055	986	745
	z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1358	1277	1202
	z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	2111	1818	1787
	z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	370	547	501
	z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	3995	3669	3363
Zasiłki pielęgnacyjne		7780	7922	7988
Świadczenia pielęgnacyjne		1336	1483	1554
Specjalny zasiłek opiekuńczy		437	398	356
Świadczenie Rodzicielskie		752	729	559
Zasiłek dla opiekuna		93	72	72

⁸ Art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323 ze zm.).

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	206	170	144
Składki ZUS od świadczeniobiorców	1274	1401	1462
Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	2502	2284	2011
Świadczenie „Za życiem”	3	5	5

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu.

Z danych liczbowych zawartych w powyższej tabeli wynika, że liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych systematycznie maleje, czego powodem jest w głównej mierze znaczny wzrost minimalnego wynagrodzenia zasadniczego za pracę w ostatnich latach, przy stosunkowo niskim kryterium dochodowym uprawniającym do świadczeń rodzinnych, które od wielu lat nie zostało podniesione. Wzrost najniższego wynagrodzenia zasadniczego spowodował zwiększenie dochodów rodzin najniżej zarabiających, co wpłynęło na poprawę ich sytuacji materialnej, a co za tym idzie, część rodzin przestało kwalifikować się do świadczeń rodzinnych z powodu przekroczonego kryterium dochodowego.

5. ORGANIZACJA SYSTEMU WSPARCIA

W zasobach infrastruktury społecznej Gminy Miasto Nowy Targ funkcjonują placówki oświatowe takie jak: 1 punkt przedszkolny, 11 przedszkoli, 6 szkół podstawowych oraz 1 zespół szkolno – przedszkolny. W nowotarskich szkołach funkcjonuje 7 świetlic szkolnych, do których uczęszcza ok 875 dzieci. Przedszkola i szkoły podstawowe prowadzone przez miasto Nowy Targ funkcjonowały w 9 obiektach, wyposażonych w zewnętrzną infrastrukturę rekreacyjno-sportową.⁹

Na terenie Gminy Miasto Nowy Targ prowadzona jest pomoc stypendialna dla najuboższych uczniów, program wyprawki szkolnej, jak również pomoc adresowana do rodzin wielodzietnych w ramach ogólnopolskiej „Karty Dużej Rodziny” oraz „Nowotarskiej Karty Dużej Rodziny”.

Tabela 6. Realizacja pomocy stypendialnej i zasiłków dla uczniów oraz KDR w latach 2021 – 2023 r.

Rok	Liczba uczniów objętych stypendium szkolnym	Zasiłki dla uczniów	Rok	Karta Dużej Rodziny
2020/2021	152	0	2021	395
2021/2022	120	1	2022	1223
2022/2023	84	0	2023	959

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu i Urzędu Miasta Nowy Targ.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczej – wychowawczej może uzyskać pomoc rodzin wspierających. Rodzina wspierająca to najczęściej rodzina z otoczenia dziecka i rodziny

⁹ Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych przez Gminę Miasto Nowy Targ w roku szkolnym 2022/2023.

potrzebującej wsparcia, np. z sąsiedztwa, znajomi, którzy wyrażą wolę i chęć pomocy. Rodzina wspierająca podejmuje współpracę z asystentem rodziny oraz lokalnymi instytucjami. Rodzinie wymagającej wsparcia pomaga w codziennych obowiązkach, takich jak doradzanie w prowadzeniu gospodarstwa domowego, wspomaganie w wychowywaniu dzieci i ich edukacji, organizacji czasu wolnego, mobilizuje rodziny do podejmowania wysiłku w rozwiązywaniu bieżących oraz istniejących już problemów. Obecnie w Gminie Miasto Nowy Targ nie ma rodzin pełniących funkcje rodzin wspierających. Corocznie podejmowane są działania mające na celu zachęcenie rodzin do przyjęcia na siebie roli rodziny wspierającej poprzez kampanię informacyjną, komunikaty zamieszczane na stronie internetowej, plakaty promujące ideę rodzin wspierających w siedzibie ośrodka oraz innych instytucjach. Z uwagi na potrzebę wsparcia rodzin wspierających na terenie miasta, konieczna jest kontynuacja działań profilaktycznych w tym zakresie i rozszerzenie powyższych działań w Programie na lata 2025-2027.

Praca z rodzinami, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze jest procesem złożonym i wymaga wypracowania wraz z członkami rodziny planu pracy mającego charakter długofalowy. Efekty pracy z rodziną w znacznym stopniu zależą od aktywności i zaangażowania jej członków, współpracy, otwarcia na proponowane rozwiązania, ale także chęci wprowadzenia zmian przez poszczególnych członków rodziny.

Na mocy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, kluczowym narzędziem wspierającym rodzinę stała się usługa asystenta rodziny. Praca asystenta opiera się na ścisłej współpracy z rodziną i pełni rolę wsparcia a nie kontroli. Relacja asystent/rodzina, powinna polegać na otwartej komunikacji oraz wzajemnym szacunku. Asystent rodziny podczas spotkań, które odbywają się w miejscu zamieszkania rodziny, bądź w miejscu wyznaczonym przez rodzinę, świadczy pomoc w nabyciu umiejętności przy wykonywaniu najprostszych czynności dnia codziennego, które składają się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym także nauka zarządzania budżetem domowym, zapewnienia odpowiedniej opieki nad dziećmi, organizacji życia rodzinnego a także nabywania umiejętności opiekuńczo – wychowawczych oraz odbudowywania więzi rodzinnych, wspiera również rodziny w załatwianiu spraw urzędowych. Celem pracy asystenta, jest wspieranie rodzin w pokonywaniu trudności wychowawczych względem dzieci, zwiększenie samodzielności rodzin, wspieranie i pomoc we wprowadzaniu pozytywnych zmian a jednocześnie zapobieganie pogłębianiu się problemów, które mogą prowadzić do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. W ramach usługi asystenta rodziny organizowana jest interdyscyplinarna praca osób, instytucji, których celem jest stworzenie i wdrożenie systemu pomocy rodzinie w kryzysie, w tym ze szczególnym uwzględnieniem trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, (Tabela 8).

Tabela 7. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2021 – 2023

Rok	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci w rodzinach
2021	2	25	66
2022	2	24	60
2023	2	30	61

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu.

W ostatnim czasie obserwujemy wzrost liczby rodzin z dziećmi objętych wsparciem i usługą asystenta rodziny, co może być spowodowane wzrostem rodzin zobowiązanych do współpracy z asystentem na mocy postanowienia Sądu.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie definiuje ram czasowych, w których powinna zostać zamknięta praca asystenta z rodziną, jednak często kilkuletni okres realizacji usługi asystenckiej, związany jest z indywidualną sytuacją danej rodziny i nie pozwala asystentowi na zakończenie współpracy. Występują jednak sytuacje, w których pracę asystenta zakończono z uwagi na zaprzestanie współpracy przez rodzinę, rezygnację rodziny lub osiągnięcie zamierzonych celów i poprawę funkcjonowania rodziny. W najbliższych latach prognozuje się wzrost zapotrzebowania na wsparcie w formie usługi asystenta. Wynika to między innymi z konieczności objęcia rodzin pomocą asystenta na mocy postanowienia Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich (w samym 2023 r. aż 9 rodzin zostało zobowiązanych do pracy z asystentem przez Sąd, w 2022 r. było to 7 rodzin, natomiast w 2021 r. – 3 rodziny). W związku z powyższym w dalszym ciągu konieczne jest utrzymanie co najmniej dotychczasowego stanu zatrudnienia asystentów rodziny w Gminie, a z uwagi na rosnącą liczbę rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu podstawowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych, należy również rozważyć możliwość zwiększenia zatrudnienia w tym obszarze, zapewniając jednocześnie asystentom możliwość udziału w szkoleniach, kursach, warsztatach, w celu systematycznego podnoszenia kwalifikacji, doskonalenia kompetencji zawodowych oraz świadczenia profesjonalnej pomocy rodzinom tego wymagającym.

Od 1 stycznia 2017 r. został poszerzony zakres pracy asystenta rodziny, któremu przypisano zadania mające na celu kompleksowe wsparcie, wynikające z połączenia zadań asystenta rodziny na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Praca asystenta polega w szczególności na koordynacji wsparcia rodzin, w których wystąpiły sytuacje powikłania ciąży lub zdiagnozowania u dziecka ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zadaniem asystenta jest pomoc w uzyskaniu pomocy psychologicznej, prawnej, opieki zdrowotnej, rehabilitacji i innych, ale także w zakresie pokonywania trudności w sprawowaniu opieki i pielęgnacji nad dzieckiem wymagającym specjalnej troski, co ma na celu poprawę jakości życia tych rodzin oraz umożliwienie im skutecznego funkcjonowania w środowisku. Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” określa również uprawnienia do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę dziecka zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zgodnie z art. 10 ust. 4 wymienionej ustawy, wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia należy złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Podstawowym warunkiem uprawniającym do świadczenia jest posiadanie przez dziecko zaświadczenia lekarskiego, potwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, stwierdzone przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii

dziecięcej.¹⁰ Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu w latach 2021 – 2023 wypłacił łącznie 13 jednorazowych świadczeń w wys. 4000 zł.

Na podstawie Uchwały Nr XXIV/191/2012 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 22 października 2012 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – obecnie w związku z obszerną nowelizacją przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy na podstawie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535), tytuł ustawy otrzymał nowe brzmienie „o przeciwdziałaniu przemocy domowej”. Bardzo poważne w skutkach jest wychowywanie dzieci w rodzinie, w której występuje problem przemocy. Często w tych rodzinach dochodzi do długotrwałych zaburzeń emocjonalnych, stąd tak ważna jest szybka i profesjonalna pomoc osobom doświadczającym przemocy oraz podjęcie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy. Stosowanie przemocy wobec domowników jest jednym z problemów destabilizujących więzi rodzinne. Rodziny zmagające się z takimi doświadczeniami, wymagają specjalistycznej pomocy ze strony m.in. pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów, psychologów oraz policji. Działania tych specjalistów winny być ukierunkowane na przywróceniu ładu oraz prawidłowego funkcjonowania rodziny. Na terenie Gminy Miasta Nowy Targ powołany został Zespół Interdyscyplinarny. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Ośrodka, Komendy Powiatowej Policji, Sądu Rejonowego, oświaty, służby zdrowia, organizacji pozarządowych, Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie wspólnych działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Dodatkowo w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje Punkt Informacji i Wsparcia dla Osób Uwikłanych w Przemoc, gdzie rodziny przeżywające trudności opiekuńczo – wychowawcze, w których występuje zjawisko przemocy, mają możliwość skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa (prawnego, psychologicznego, socjalnego). Celem poradnictwa jest profesjonalna pomoc osobom i rodzinom, które wykazują potrzebę wsparcia i pomocy w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych w różnych obszarach. W 2021 r. z poradnictwa specjalistów skorzystało łącznie 143 osoby, w 2022 r. – 177 osób, a w 2023 r. – 139 osób, co pokazuje, że umożliwienie rodzinom w kryzysie dostępu do takiej formy wsparcia, jest niezbędne.

W roku 2020 Uchwałą Nr XXVI/288/2020 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 28 grudnia 2020 r. został przyjęty Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025, którego celem głównym było przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. W związku z nowelizacją przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy i koniecznością dostosowania postanowień Programu do zmian legislacyjnych dokonanych na podstawie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, Uchwałą Nr LXII/694/2024 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 25 marca 2024 r. przyjęto nowy Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030. Celem głównym programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej, ochrona ofiar przemocy domowej oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na:

¹⁰ Art. 4 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923).

rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej.¹¹

Przemoc domowa według danych tut. Ośrodka oraz Zespołu Interdyscyplinarnego jest zjawiskiem nadal występującym, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Liczba prowadzonych procedur „Niebieska Karta” w latach 2021 – 2023

Rok	2021	2022	2023
Liczba rodzin, w których prowadzona była procedura „Niebieska Karta” w poszczególnych latach	66	52	59

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu.

Pomimo szeroko rozumianej pracy i pomocy świadczonej na rzecz rodzin, mają miejsce sytuacje, w których zachodzi konieczność umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Do zadań własnych gminy należy współfinansowanie kosztów pobytu dziecka w pieczy – rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości¹²:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo –wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 2 cytowanej ustawy, w wysokości¹³:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

¹¹ Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030.

¹² Art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

¹³ Art. 191 ust. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

– średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Sąd może również umieścić dziecko pozbawione opieki i wychowania rodziców w zakładzie opiekuńczo – leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno – leczniczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej, za które gmina jest zobowiązana (art. 18 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych) do współfinansowania tych kosztów. Opłata taka wynosi nie mniej niż 200 % najniższej emerytury i stanowi odpowiednio:

- 1) 10 % w pierwszym roku pobytu,
- 2) 30 % w drugim roku pobytu,
- 3) 50 % w trzecim roku i następnych latach pobytu.

W latach 2021 – 2023 Gmina Miasto Nowy Targ współfinansowała koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej (Tabela 9). Corocznie wzrastają koszty odpłatności za pobyt dzieci w pieczy, które wynoszą od 800 zł do 8.800 zł miesięcznie (Tabela 10). Na podstawie danych zawartych w tabeli 9 można zauważyć, że na przestrzeni ostatnich lat liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej utrzymuje się na podobnym poziomie, w kolejnych latach prognozuje się umieszczenie kolejnych dzieci.

Tabela 9. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2021 – 2023

Rok	2021	2022	2023
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	57	53	52

Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu.

Tabela 10. Częściowe koszty utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w latach 2021 – 2023

Rok	2021	2022	2023
Koszt współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej	557.544,81	564.607,36	572.405,91

Opracowanie własne na podstawie danych sprawozdawczych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu.

6. ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY MIASTA NOWY TARG

1. Realizatorami Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 są:
 - 1) Urząd Miasta w Nowym Targu;
 - 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu.
2. Partnerami Programu są:
 - 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Targu;
 - 2) Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich w Nowym Targu;

- 3) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Nowym Targu;
 - 4) Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Targu;
 - 5) Komenda Powiatowa Policji w Nowym Targu;
 - 6) Placówki oświatowe;
 - 7) Placówki służby zdrowia;
 - 8) Organizacje pozarządowe;
 - 9) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nowym Targu;
 - 10) Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Targu.
3. Zasoby instytucjonalne w zakresie wspierania rodzin Gminy Miasta Nowy Targ:
- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu w strukturze którego funkcjonują:
 - a) Dział Pomocy Środowiskowej, w skład której wchodzi:
 - Sekcja Pracy Socjalnej,
 - Sekcja Asysty rodzinnej,
 - Sekcja Usług Opiekuńczych;
 - b) Dział Świadczeń Społecznych z wyodrębnionymi stanowiskami:
 - ds. pomocy społecznej,
 - ds. dodatków mieszkaniowych;
 - c) Zespół Interdyscyplinarny – Punkt informacji i Wsparcia dla Osób uwikłanych w Przemoc,
 - d) Dział Świadczeń dla Rodzin z wyodrębnionymi stanowiskami:
 - ds. świadczeń rodzinnych,
 - ds. funduszu alimentacyjnego;
 - e) Dział organizacyjny z wyodrębnionymi stanowiskami:
 - ds. obsługi kancelaryjnej
 - ds. porządkowych,
 - Zespoły zadaniowe i projektowe.
 - 2) Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
 - 3) Placówki oświatowe;
 - 4) Placówki służby zdrowia.
4. Adresaci Programu:
- Odbiorcami Programu będą rodziny z dziećmi zamieszkujące na terenie Gminy Miasta Nowy Targ, przeżywające różnego rodzaju trudności, których same nie mogą pokonać, a także rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i powrotu dziecka do domu rodzinnego. W szczególności Program skierowany jest do:
- 1) rodzin bezradnych, które borykają się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, niezaradnych życiowo;
 - 2) rodzin, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej lub zagrożonych umieszczeniem w pieczy;
 - 3) rodzin, którym Sąd ograniczył prawa rodzicielskie lub które postanowieniem Sądu zostały pozbawione praw rodzicielskich;
 - 4) rodzin dotkniętych uzależnieniami oraz zjawiskiem przemocy;
 - 5) rodzin żyjących w niedostatku, w tym bezrobotnych.

7. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to narzędzie badawcze, które może pomóc zidentyfikować mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia konkretnego przedsięwzięcia, niezbędne do zdiagnozowania obecnej sytuacji oraz prognozowanych skutków.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Obowiązujące strategie, programy. • Dobrze przygotowana i doskonaląca umiejętności oraz kwalifikacje zawodowe kadra instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. • Wypracowany przez lata system współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodzin (OPS, PCPR, Policja, Sąd, służba zdrowia, oświata). • Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym. • Realizacja projektów socjalnych. • Utrzymanie zatrudnienia asystentów rodziny. • Bogata oferta działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych. • Działalność Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. • Szkoła dla rodziców. • Grupa wsparcia poMOC. • Funkcjonowanie świetlic szkolnych. • Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego. • Punkt Informacji i Wsparcia dla Osób Uwikłanych w Przemoc z dostępem do poradnictwa specjalistycznego. • Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży. • Podejmowanie działań wolontarystycznych w nowotarskich szkołach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ubóstwo. • Stale rosnące koszty utrzymania rodziny. • Bardzo wysokie koszty utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. • Niechęć rodzin w zakresie podejmowania działań zmierzających do rozwiązywania problemów. • Brak zaangażowania rodzin względem występujących problemów, niechęć do nawiązywania współpracy. • Brak umiejętności radzenia sobie z problemami. • Bierna postawa rodziców i bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. • Wyuczona bezradność, roszczeniowość rodzin, uzależnienie od pomocy (szczególnie finansowej). • Nieumiejętność zagospodarowania czasu wolnego przez dzieci i młodzież. • Brak osób chętnych do pełnienia funkcji rodzin wspierających. • Zjawisko stosowania przemocy domowej, cyberprzemoc. • Zagrożenia wynikające z niewłaściwego wykorzystania internetu wśród dzieci i młodzieży. • Brak Placówki Wsparcia Dziennego.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Aktywizacja i zachęcanie osób do zmiany swoich postaw życiowych • Edukacja i wzmacnianie roli opiekuńczo – wychowawczej poprzez udział w zajęciach szkoły dla rodziców. • Wzrost jakości życia mieszkańców Gminy Miasta Nowy Targ. • Rozwój turystyki w gminie i promocja aktywnego spędzania czasu wolnego. • Promowanie idei rodzin wspierających. • Dalszy rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami. • Realizacja rządowych programów i projektów umożliwiających pozyskiwanie środków finansowych. • Wzrost wsparcia finansowego dla rodzin o charakterze socjalnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozszerzanie się zjawisk patologicznych, takich jak: uzależnienia, przemoc domowa, agresja, cyberprzemoc. • Niska świadomość rodziców nt. problemów dzieci, zaniedbania emocjonalne. • Słaba umiejętność komunikowania się z dziećmi w zakresie rozwiązywania problemów. • Zanik więzi międzyludzkich. • Wypalenie zawodowe wśród kadry pracowników oświaty i pomocy społecznej działających na rzecz pomocy rodzinom. • Brak zainteresowania oraz wiedzy rodziców na temat sposobów spędzania czasu wolnego przez dzieci. • Nieumiejętność rozwiązywania konfliktów. • Rozpad związków.

8. CELE, ZADANIA I POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROGRAMU

Celem głównym Programu w dalszym ciągu jest kompleksowa pomoc i wsparcie na rzecz rodzin z Gminy Miasta Nowy Targ przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze, tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu tych rodzin i umożliwiających poprawę sytuacji społecznej rodzin poprzez prowadzenie skoordynowanych działań na rzecz wzmocnienia rodziny, które przyczynią się do zmniejszenia skali występujących problemów społecznych. Program ma na celu systematyczną realizację działań wspierających rodziny w trudnej sytuacji życiowej, zapobieganie kryzysom oraz wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez zintegrowane działania różnych instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

8.1 Cele szczegółowe

1. Zapewnienie zasobów ludzkich, organizacyjnych oraz finansowych w budowaniu i podtrzymaniu dobrze funkcjonującego systemu wsparcia rodziny.
2. Realizacja interdyscyplinarnej pomocy na rzecz rodzin w celu zapewnienia im poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji bytowej.
3. Prowadzenie działań profilaktycznych sprzyjających wzmacnianiu rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
4. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych na rzecz wspierania rodzin w celu świadczenia efektywnej pomocy.

8.2 Potrzeby związane z realizacją Programu

Analizując dane statystyczne z ostatnich lat, bieżącą sytuację rodzin oraz dotychczasową ofertę wsparcia, wskazana jest kontynuacja lub rozszerzenie działań w następujących obszarach:

- organizowanie kampanii informacyjnych adresowanych do mieszkańców miasta Nowy Targ o tematyce pomocy społecznej oraz asystentury rodzin, a także promowania idei rodzin wspierających dla rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny – wzmocnienie i rozszerzenie działań profilaktycznych mających na celu zachęcenie rodzin do przyjęcia na siebie roli rodzin wspierających,
- utrzymanie zatrudnienia asystentów rodziny, którzy na co dzień pracują z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu podstawowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych, a w związku z obserwowanym wzrostem liczby rodzin zobowiązanych do współpracy z asystentem na mocy postanowienia Sądu, zasadnym jest rozważenie możliwości zwiększenia zatrudnienia w tym obszarze,
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz dbałość o rozwój i proces kształcenia kadry świadczącej wsparcie w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia,
- zwiększenie nacisku na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku rodzinnym poprzez realizację wszechstronnych form pomocy rodzinie,
- systematyczna praca z rodzinami w zakresie pokonywania występujących kryzysów, kontynuacja kompleksowego wsparcia rodzin, doskonalenie metod pracy z rodziną oraz realizowanie różnych form pomocy rodzinie poprzez utrzymanie efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny,

- realizacja monitoringu sytuacji rodzin z dziećmi, zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny oraz inne podmioty i instytucje pracujące na rzecz dziecka i rodziny,
- kontynuacja oferty poradnictwa specjalistycznego dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zagrożonych kryzysem (poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne),
- utworzenie na terenie Gminy Miasta Nowy Targ placówki wsparcia dziennego,
- zabezpieczenie środków finansowych w budżecie miasta na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej z uwagi na stale rosnące wydatki w tym zakresie.

8.3 Realizacja celów i podejmowane działania

Cel szczegółowy nr 1			
Zapewnienie zasobów ludzkich, organizacyjnych oraz finansowych w budowaniu i podtrzymaniu dobrze funkcjonującego systemu wsparcia rodziny.			
Lp.	Działania	Wskaźniki	Realizator
1.1	Utrzymanie i finansowanie zatrudnienia asystentów rodziny.	- liczba zatrudnionych asystentów rodziny - liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny - liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny w ramach ustawy „Za życiem”	OPS Nowy Targ UM Nowy Targ
1.2	Zabezpieczenie środków finansowych w budżecie Gminy na współfinansowanie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej	- liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej - liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w roku sprawozdawczym - liczba rodzin, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej – objętych usługą asystenta rodziny	OPS Nowy Targ UM Nowy Targ
1.3	Wsparcie w organizacji spędzania czasu wolnego poprzez utworzenie i prowadzenie placówki wsparcia dziennego oraz funkcjonowanie świetlic w placówkach oświatowych	- liczba placówek wsparcia dziennego (PWD) - liczba świetlic szkolnych - liczba dzieci korzystających z zajęć organizowanych w PWD - liczba dzieci korzystających z zajęć organizowanych w świetlicach szkolnych	UM Nowy Targ OPS Nowy Targ Placówki oświatowe
1.4	Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, placówkami oświaty w zakresie wspólnych działań na rzecz wsparcia rodziny	- liczba spotkań – porad	OPS Nowy Targ
Cel szczegółowy nr 2			
Realizacja interdyscyplinarnej pomocy na rzecz rodzin w celu zapewnienie im poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji bytowej.			
Lp.	Działania	Wskaźniki	Realizator
2.1	Poradnictwo i praca socjalna z rodziną	- liczba zatrudnionych pracowników socjalnych - liczba rodzin objętych pracą socjalną	OPS Nowy Targ
2.2	Zapewnienie konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego dla rodzin	- liczba specjalistów (jakich?) - liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego - liczba udzielonych porad	OPS Nowy Targ

		- inne podmioty świadczące pomoc specjalistyczną dla rodzin na terenie Gminy (jakie?)	
2.3	Zapewnienie rodzinom z dziećmi poczucia bezpieczeństwa socjalnego poprzez objęcie ich dostępnymi formami wsparcia finansowego oraz rzeczowego	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób/rodzin objętych pomocą społeczną - liczba dzieci korzystających z posiłków w stołówkach szkolnych/przedszkolach - liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych z dodatkami - liczba rodzin korzystających ze świadczeń opiekuńczych - liczba rodzin objętych jednorazowym świadczeniem „Za życiem” - liczba rodzin korzystających ze świadczeń funduszu alimentacyjnego - liczba dzieci objętych świadczeniem pomocy materialnej o charakterze socjalnym – stypendium - liczba dzieci objętych zasiłkiem szkolnym - liczba rodzin korzystających z dodatków mieszkaniowych - liczba rodzin korzystających z dopłat do czynszu - liczba rodzin korzystających z KDR - liczba rodzin korzystających ze wsparcia w ramach Programu FEPŻ 	OPS Nowy Targ NGO
2.4	Wsparcie rodzin biologicznych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny - liczba rodzin wspierających - liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych/artykułów promujących rodziny wspierające - liczba szkoleń dla rodzin wspierających 	OPS Nowy Targ
2.5	Podejmowanie efektywnej współpracy z podmiotami i instytucjami działającymi na rzecz powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do środowiska rodzinnego.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podmiotów/instytucji współpracujących na rzecz rodzin, - liczba zaproszeń na posiedzenia dot. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej - liczba posiedzeń dot. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, w których wzięli udział asystenci rodziny - liczba wydanych opinii dot. sytuacji materialno – bytowej rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej 	Gmina Miasto Nowy Targ OPS Nowy Targ
<p style="text-align: center;">Cel szczegółowy nr 3</p> <p style="text-align: center;">Prowadzenie działań profilaktycznych sprzyjających wzmocnieniu rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.</p>			
Lp.	Działania	Wskaźniki	
3.1	Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - liczba prowadzonych procedur w ramach procedury Niebieska Karta - liczba posiedzeń grup diagnostyczno – pomocowych - liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego - liczba zakończonych spraw w ramach procedury Niebieska Karta 	OPS Nowy Targ Zespół Interdyscyplinarny

3.2	Profilaktyka i działania na rzecz rodzin z dziećmi, w których występuje problem uzależnienia.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu uzależnienia - liczba spraw / wniosków skierowanych do Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe 	OPS Nowy Targ MKPiRPA w Nowym Targu
3.3	Organizacja czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży - liczba świetlic szkolnych - liczba programów / projektów edukacyjnych realizowanych w placówkach wsparcia dziennego - liczba programów / projektów edukacyjnych realizowanych w świetlicach szkolnych - formy organizowania wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci (kolonia letnia, półkolonia, zimowisko) - ilość uczestników kolonii, półkolonii, zimowiska - podmioty organizujące różne formy wypoczynku dla dzieci i młodzieży 	OPS Nowy Targ Placówki oświatowe UM Nowy Targ
3.4	Realizacja projektów i programów mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin korzystających ze wsparcia w ramach projektów i programów, np. „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” - liczba rodzin biorących udział w spotkaniach grup wsparcia 	UM Nowy Targ OPS Nowy Targ
3.5	Objęcie dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych wsparciem specjalistycznym w placówkach oświatowych.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zatrudnionych pedagogów w placówkach oświatowych - liczba zatrudnionych psychologów w placówkach oświatowych - liczba dzieci objętych wsparciem pedagogicznym i psychologicznym. 	Placówki oświatowe
<p style="text-align: center;">Cel szczegółowy nr 4</p> <p style="text-align: center;">Systematyczne podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych na rzecz wspierania rodzin w celu świadczenia efektywnej pomocy.</p>			
Lp.	Działania	Wskaźniki	
4.1	Rozwój kształcenia asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych poprzez systematyczne podnoszenie ich kwalifikacji i kompetencji zawodowych.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba szkoleń z udziałem pracowników socjalnych - liczba szkoleń z udziałem asystentów rodziny - rodzaje szkoleń i zakres tematyczny 	OPS Nowy Targ
4.2	Organizacja szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego	<ul style="list-style-type: none"> - liczba szkoleń z udziałem członków ZI - rodzaje szkoleń i zakres tematyczny 	Zespół Interdyscyplinarny

Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia dzieci i rodzin, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie występujących patologii społecznych, zminimalizowanie negatywnych zachowań w rodzinach w kryzysie oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka. Program stanowi odpowiedź na wyzwania, przed którymi stoją nowotarskie rodziny oraz system opieki nad dziećmi. Jego celem jest stworzenie kompleksowego wsparcia, który będzie sprzyjał zachowaniu jedności w rodzinach i ochronie dziecka, a także zapewnieniu wysokiej jakości usług i wsparcia.

9. REALIZACJA PROGRAMU

Koordynowanie, organizowanie oraz inicjowanie Programu należy do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu, który odpowiedzialny jest za jego realizację przy współpracy z lokalnym samorządem, instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami zajmującymi się sprawami rodziny.

9.1 Finansowanie

Źródłem finansowania zadań ujętych w Programie, są środki własne Gminy przeznaczone na realizację działań na rzecz wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, dotacje oraz środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł – dotacje, granty projektowe i inne.

9.2 Monitoring i ewaluacja

Monitorowanie i ewaluacja Programu z założenia ma służyć sprawdzaniu czy zakładane rezultaty i planowane działania są realizowane. Ewaluacja Programu oparta będzie na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych sprawozdawczych pozyskiwanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej oraz inne podmioty i instytucje współpracujące. Monitoring i ewaluacja programów strategicznych polega na cyklicznej ocenie realizowanych zadań i ewentualnej modyfikacji niektórych działań w przypadku wystąpienia istotnych zmian, które pojawiają się np. wraz ze zmianą przepisów prawa bądź pojawianie się nowych problemów społecznych.

Sprawozdanie z realizacji założeń niniejszego Programu, składane będzie corocznie Radzie Miasta Nowy Targ. Sprawozdanie będzie również przedstawiać potrzeby w zakresie realizacji zadań wspierania rodziny. Ponadto sporządzane będą sprawozdania rzeczowo – finansowe z zakresu wspierania rodziny – przekazywane Wojewodzie Małopolskiemu w wersji elektronicznej za pośrednictwem systemu informatycznego.

9.3 Harmonogram działań na lata 2025 – 2027

Lp.	Działania	2025	2026	2027
1.1	Utrzymanie i finansowanie zatrudnienia asystentów rodziny.	X	X	X
1.2	Zabezpieczenie środków finansowych w budżecie Gminy na współfinansowanie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej	X	X	X
1.3	Wsparcie w organizacji spędzania czasu wolnego poprzez utworzenie i prowadzenie placówki wsparcia dziennego oraz funkcjonowanie świetlic w placówkach oświatowych	X	X	X
1.4	Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, placówkami oświaty w zakresie wspólnych działań na rzecz wsparcia rodziny	X	X	X
2.1	Poradnictwo i praca socjalna z rodziną	X	X	X
2.2	Zapewnienie konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego dla rodzin	X	X	X
2.3	Zapewnienie rodzinom z dziećmi poczucia bezpieczeństwa socjalnego poprzez objęcie ich dostępnymi formami wsparcia finansowego oraz rzeczowego	X	X	X
2.4	Wsparcie rodzin biologicznych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.	X	X	X
2.5	Podejmowanie efektywnej współpracy z podmiotami i instytucjami działającymi na rzecz powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do środowiska rodzinnego.	X	X	X
3.1	Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej	X	X	X
3.2	Profilaktyka i działania na rzecz rodzin z dziećmi, w których występuje problem uzależnienia.	X	X	X
3.3	Organizacja czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem.	X	X	X
3.4	Realizacja projektów i programów mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców	X	X	X
3.5	Objęcie dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych wsparciem specjalistycznym w placówkach oświatowych.	X	X	X
4.1	Rozwój kształcenia asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych poprzez systematyczne podnoszenie ich kwalifikacji i kompetencji zawodowych.	X	X	X
4.2	Organizacja szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego	X	X	X